



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Agenda, Sev Ritvale Osnabrvdense

Franz Wilhelm <Osnabrück, Bischof>

Coloniæ Agrippinæ

Casus, Episcopis reservati.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41233

Casus simplices , qui ex jure Episcopis reservantur.

HI casus , qui ex jure Episcopis reservantur , præter excommunicationem majorem , quatuor sunt.

I. Clerici peccatum , quo in irregularitatem cadit.

II. De incendiariis dolosis , ante denunciationem tamen , (nam post eam est Papalis ,) atque de iis , qui hoc fieri præcipiunt , aut auxilium , consilium , ac favorem dant.

III. Est peccatum , cujus causa laicis olim solemniter indicenda erat pœnitentia : loco cujus , temporibus nostris , ii qui crimen admittunt , aliter , sed severe tamen , ad arbitrium Ordinarii puniri debent.

IV. Est peccatum , à quo antea Episcopus , justis de causis , peccantē absolvere noluit , vel adhuc sibi reservat.

Casus alii , qui ex consuetudine Episcopis reservantur.

I. Homicidium voluntarium , aut membrorum mutilatio : à quo tamen peccato neque autor delicti , neque qui præcepit aut consensit , absolvi potest , nisi præmissa satisfactione.

II. Crimen falsarii , seu falsi , quo non ii solum obstringuntur , qui litteras aut scripta falsa supponunt , sed falsi etiam testes , qui à mendacio contra verum stant , aut ii qui rogati veritatem celant , aut perjuri qui fidem ac jusjurandum negligunt & violant , aut qui jus ipsum jurando pervertunt.

III. Violatio loci sacri , quod & sacrilegium appellatur , quo proximus , seu vir ille sit sive mulier , loco sacro , vel in persona vel in fortunis læditur , aut vi ab eodem , quo , ut tutus esset , confugerat , abstrahitur ; aut cum semen humanum voluntarie ibidem spargitur , aut extra ; quando cum persona Deo consecrata aliquis

fornicatur, idque tum præcipue, cum Monialis vitiatur, atque alia id genus quamplurima, ad sacrilegium spectantia: ita ut omne sacrilegium, ex consuetudine, sit casus Episcopalis.

IV. Sortilegium, divinatio, incantatio, & id genus alia Magica exercitia, si sint crimina gravia, (quod discretus confessor discernat;) quæ, qui admittunt, ut infames, nullum, dicendo testimonium accusandoque, locum habent, & ab Ecclesia exterminantur, nisi que resipuerint, perpetuo sunt excommunicandi: quod si in sacris fuerint, dignitate atque honore privari debent.

V. Olim peccatum violentium Ecclesiasticam libertatem, personas aut res Ecclesiæ aggravando, casus Episcopalis erat: sed nunc, per Curia sententiam, hujusmodi violatores ipso facto sunt excommunicati, absolutione sanctæ Sedi reservata; ut videre est supra, in Bulla Cœnæ Domini, excommunicatione 15 & 18.

VI. Promotio per saltum (ut vocant) ad sacros Ordines, vel ab alieno Episcopo sine dispensatione.

VII. Celebratio Missæ in Altari non consecrato, vel absque sacris indumentis, vel alioquin cum Sacerdos non est jejunus.

VIII. Fornicatio cum spiritali filia, à se prius baptizata, aut è sacro fonte suscepta, vel ad confirmationem conducta, vel ejus confessione audita; vel cum quibusvis aliis à fide Christiana ac Religione alienis; veluti cum Judæis, Saracenis, ac cæteris id genus hominibus.

IX. Virginem vi constuprans, vel, post votum simplex castitatis emissum, contrahens matrimonium.

X. Adulter, sacrilegus, incestuosus, cum bestiis abominationem faciens, perjurus, falsum dicens testimonium.

XI. Parens, filios opprimens; aut quæcunque persona, in se vel aliis procurans abortum & sterilitatem.

XII. Sacerdos, absolvens excommunicatum majore (ut vocant) excommunicatione, vel hæreticum, sine speciali commissione; vel sepeliens usurarium manifestum.

CASVS COMMVNES.

*In specie vero sequentes casus manifesti, non tamen occulti,
in hac Diœcesi reservati.*

Fornicatio cum filia confessionis.

Concubinatus publicus, & vaga fornicatio.

Revelatio confessionis.

Furtiva susceptio sacrorum Ordinum, sine debita licentia & dimissorialibus, ab alieno Episcopo; aut cum, Censuris irretitus quispiam, Ordinem suscipit, aut sine Ordinibus celebrat aut ministrat.

Casus reservati Laicorum.

Matrimonium contractum cum alia, conjuge adhuc vivente, scienter, aut antequam de morte prioris satis certificetur; aut clandestine initum, non servata forma Concilii Tridentini; machinatio in mortem conjugis, morte secuta.

Casus reservati, Clericis & Laicis communes.

Homicidium voluntarium, factum, præcepto, consilio vel consensu deliberato commissum.

Sacrilegium in re vel in persona.

Incestus cum consanguineis & affinibus, gradu à Concilio Tridentino determinato.

Adulterium.